

JAARBERICHT 2018

INHOUDELIJKE VERBETERING

RISICOGROEP BESLOTEN RUIMTEN ▶

Meten gasconcentratie en damp-gas-luchtmengsel

RISICOGROEP GEVAARLIJK AFVAL ▶

Klein gevaarlijk afval & klein chemisch afval

RISICOGROEP PROCESVEILIGHEID ▶

Chemische reacties bij opbulken

RISICOGROEP GEVAARLIJKE STOFFEN ▶

Gevaarlijke gassen in afvalenergiecentrales

Transport van gevaarlijk afval

Gevaarlijke gassen bij vergisten

MAATREGEL ▶

Instructie veilig gebruiken treeplank kraakperswagen

ANDERE BELANGRIJKE WIJZIGINGEN ▶

Onderhouden en afstellen arbeidsmiddelen
Gebruiken gekeurde arbeidsmiddelen

Veilig werken bij extreme weersomstandigheden

PROMOTIE

DE StAA ZET EEN TANDJE BIJ ▶

Actief communiceren over wijzigingen

BEDRIJFSINTERNE COMMUNICATIE ▶

Themabladen met cartoons

LANDELIJKE BIJEENKOMST ▶

'Hoe communiceer je effectief over gezond en veilig werken'

INZET (DIGITALE) COMMUNICATIEMIDDELEN ▶

Lancering nieuwsbrief

Lancering LinkedIn & Twitter account

VEILIG & GEZOND WERKEN

ZIENSWIJZE StAA OP DME-RAPPORT GEZONDHEIDSRAAD ▶

StAA EN INSPECTIE SZW ▶

- Brief naar aanleiding van Staat van de Arbeidsveiligheid
- Samenwerking met (I)SZW

WEEK VAN DE VEILIGHEID 2018 ▶

STICHTINGSZAKEN

HUISHOUDELIJKE MEDEDELINGEN ▶

- Jaarrekening 2017 & Begroting 2018
- Personele wijzigingen
- AVG-proof & Borging van de kennis en kunde van de arboconsultant

ONDERZOEK GEBRUIK ARBOCATALOGUS ▶

VIERING 10-JARIG BESTAAN ▶

VOORWOORD

In 2018 bestond de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche (StAA) 10 jaar. Een mijlpaal en reden voor een feest. Conclusie van 10 jaar StAA is dat alle betrokkenen trots mogen zijn op de arbocatalogus zoals hij nu is. Gezamenlijk en met overtuiging is hard gewerkt aan een mooi instrument, dat handvatten biedt voor gezond en veilig werken in de afvalsector. Om hierbij stil te staan hebben we op 7 juni een viering gehad en is een artikel over de StAA verschenen.

Er is ook hard gewerkt aan meer zichtbaarheid van de Arbocatalogus Afvalbranche. Dat bleek ook nodig, want onderzoek van de StAA heeft geleerd dat gebruikers van de arbocatalogus behoefte hebben aan meer informatie over de (ontwikkeling van de) arbocatalogus. Voorbeelden van activiteiten zijn: landelijke bijeenkomst effectief communiceren over gezond en veilig werken, lancering nieuwsbrief en lancering LinkedIn en Twitter account.

De StAA heeft kansen gegrepen om de afvalsector in de breedte beter op de kaart te zetten als sector, die haar verantwoordelijkheid neemt, en gezond en veilig werken hoog in het vaandel heeft staan. Door gezamenlijk en onder het herkenbare beeldmerk en slogan 'we werken veilig of niet' naar buiten te treden, heeft de StAA ingeschat het bereik van de boodschap te vergroten en het effect van de inspanningen te versterken. Voorbeelden hiervan zijn: Week van de Veiligheid en gesprekken met ISZW ten gunste van de versterking van de samenwerking op het gebied van inzicht in ongevallen en sectorplan Industriële Arbeid van de ISZW.

Michaël van Hulst,
Voorzitter Stichting Arbocatalogus Afvalbranche

DE ARBOCATALOGUS AFVALBRANCHE

In de Arbocatalogus Afvalbranche zijn afspraken voor veilig en gezond werken vastgelegd, die zijn gebaseerd op de praktijk en de ervaring van de werknemers binnen de afvalbranche zelf.

Het streven is de arbocatalogus dé algemene standaard te laten zijn voor veilig en gezond werken binnen de branche, die ook is geaccordeerd door de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW). Het is de bedoeling dat de achterbannen van de samenwerkende organisaties de arbocatalogus actief gaan gebruiken op het niveau van werkgever en werknemers in individuele bedrijven. Concreet biedt de arbocatalogus het volgende:

- ◆ De arbocatalogus biedt oplossingen voor veiligheid en gezondheid op het werk, specifiek toegesneden op de afvalbranche. Voor tal van werkzaamheden in de branche bevat de arbocatalogus maatregelen om de risico's zo klein mogelijk te houden.
- ◆ In de arbocatalogus staat de huidige stand der techniek. Dit is het niveau waarop de Inspectie SZW zal handhaven bij goedgekeurde arbocatalogi.
- ◆ De wijze waarop de arbocatalogus wordt gebruikt, verschilt per functie, die personen in een bedrijf vervullen. Uiteindelijk biedt de arbocatalogus alle gebruikers de mogelijkheid te achterhalen wat de stand der techniek is en, dus, welk minimumniveau aan veiligheid, gezondheid en arbeidsomstandigheden met welke maatregelen is te realiseren.

INHOUDELIJKE VERBETERING

De Arbocatalogus Afvalbranche is dé standaard voor gezond en veilig werken binnen afvalsector. Daarom is het van belang dat de inhoud van de arbocatalogus actueel is en wordt uitgebreid, waar nodig en wenselijk. Uiteindelijk is het doel om van de Inspectie SZW goedkeuring te krijgen op de aanpassingen, die in de arbocatalogus worden voorgesteld. Met behulp van inhoudelijke werkgroepen - ingedeeld naar specifieke activiteiten in afvalmanagement - heeft de StAA de afgelopen periode twee toetsingsverzoeken aan de Inspectie SZW aangeboden.

GOEDGEKEURDE ONDERDELEN ARBOCATALOGUS AFVALBRANCHE

In 2018 heeft de StAA een positieve reactie van de Inspectie SZW gekregen op de volgende voorgestelde wijzigingen:

RISICOGROEP BESLOTEN RUIMTEN

Meten gasconcentratie en damp-gas-luchtmengsel

John Witkamp (vandervalk+degroot)

RISICOGROEP GEVAARLIJK AFVAL

KGA (klein gevaarlijk afval) & KCA (klein chemisch afval)

RISICOGROEP PROCESVEILIGHEID

Chemische reacties bij opbulken

Jan Goedhart (Renewi)

Transport van gevaarlijk afval

Over het onderdeel procesveiligheid is overeenstemming tussen de sociale partners en branche-organisaties vertegenwoordigd in de StAA. De Inspectie SZW heeft dit onderdeel niet getoetst, omdat het geen eisen uit de Arbowet zijn. Toetsing is dan niet nodig.

INHOUDELIJKE VERBETERING

RISICOGROEP GEVAARLIJKE STOFFEN

Gevaarlijke gassen bij vergisten

Gevaarlijke gassen in afvalenergiecentrales (AEC's)

MAATREGEL

Toepassen instructie veilig gebruiken treeplank van kraakperswagen

Peter Kralt (Orgaworld)

Egon Schreven (Twence)

Op ons [YouTube-kanaal](#) komen meer films met persoonlijke verhalen te staan.

ANDERE BELANGRIJKE WIJZIGINGEN

Daarnaast hebben sociale partners en brancheorganisaties vertegenwoordigd in de StAA, overeenstemming bereikt over het volgende:

Onderhouden en afstellen arbeidsmiddelen (herziening)

Gebruiken gekeurde arbeidsmiddelen (herziening)

Veilig werken bij extreme weersomstandigheden (nieuw)

PROMOTIE

Naast de inhoudelijke verbetering van de Arbocatalogus Afvalbranche rekent de StAA het promoten van de arbocatalogus ook tot haar primaire taak. Samen met de Werkgroep Communicatie ontwikkelt de StAA communicatiemiddelen om de inhoud van de arbocatalogus bij zowel werkgevers als werknemers te laten landen. Daarnaast wil zij het gebruik van de arbocatalogus stimuleren en vraagt zij hier op verschillende manieren aandacht voor.

DE StAA ZET EEN TANDJE BIJ

In 2018 heeft de StAA een onderzoek naar het gebruik van de Arbocatalogus Afvalbranche uitgevoerd. Uit dit onderzoek bleek dat gebruikers tevreden zijn over de inhoud van de arbocatalogus, maar graag actiever geïnformeerd willen worden over, bijvoorbeeld, wijzigingen in de arbocatalogus. De StAA heeft in 2018 de handschoen opgepakt en is actiever gaan communiceren óf heeft gekozen voor een andere aanpak.

BEDRIJFSINTERNE COMMUNICATIE

Door regelmatig te communiceren over diverse thema's uit de Arbocatalogus Afvalbranche, krijgt veilig en gezond werken blijvend de aandacht onder de achterbannen van de StAA. De StAA ontwikkelt themabladen om de bedrijven hierbij te helpen. Per thema worden risico's en maatregelen beschreven zoals die in de arbocatalogus zijn opgenomen, en worden aanbevelingen gedaan over hoe hierover intern te communiceren. Hiervoor stelt de StAA ook cartoons over het thema ter beschikking. Vervolgens verspreiden de aangesloten partijen van de StAA de themabladen en cartoons uit bij hun achterbannen.

In 2018 is een themablad met cartoon over brandpreventie gemaakt. Bij verspreiding hiervan is een omissie in de catalogus geconstateerd aangaande brandbroei. Na aanleiding daarvan worden de afspraken in de arbocatalogus op dit punt getoetst. Na afronding van deze toetsing wordt het themablad

aangepast en een nieuwe cartoon ontwikkeld. Ook heeft de StAA in 2018 een cartoon gemaakt over persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's). Met de productie van cartoons over meer algemene veiligheidsonderwerpen wil de StAA blijvend aandacht vragen voor gezond en veilig werken in de afvalsector. Bovendien komt dit de herkenbaarheid van de cartoons, en daarmee de boodschap over gezond en veilig werken, ten goede.

INSPIRERENDE LANDELIJKE BIJEENKOMST 'HOE COMMUNICEER JE EFFECTIEF OVER GEZOND EN VEILIG WERKEN?'

Op 22 november 2018 organiseerde de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche een informatiebijeenkomst in Nieuwegein. Centraal stond de vraag: Hoe communiceer je effectief over veilig en gezond werken? De bijeenkomst was vooral bedoeld voor communicatieprofessionals die zich bij afvalbedrijven en gemeenten bezig houden met interne communicatie. Deze doelgroep is een belangrijk intermediair voor de stichting om de inhoud van de arbocatalogus te vertalen naar de 'man op de werkvloer'. De inhoud van de bijeenkomst was ook relevant voor KAM-functionarissen, OR-leden, VGWM-leden, directieleden. Conclusie van de bijeenkomst was dat communicatieprofessionals en inhoudelijk deskundigen elkaar vaker moeten opzoeken om intern goed te communiceren over gezond en veilig werken.

Na een algemene introductie over de arbocatalogus door KAM-specialist Ad Vermaas van HVC, gaf gedragspsycholoog Kevin de Goede van Bureau D & B inzicht in hoe je mensen op zo'n manier motiveert dat zij uit zichzelf kiezen voor veilig en gezond werken. Menselijk gedrag vindt vaak onbewust en impulsief plaats. De Goede lichtte toe hoe verschillende soorten weerstand als blokkade werken. Empathie tonen, keuzevrijheid bieden, aantal handelingen beperken, 'keep it simple', enzovoort, kunnen dat doorbreken. Belangrijk is om het doelgedrag zeer duidelijk te maken. Ofwel, op de vragen 'wat is het probleem?' en 'voor wie is het een probleem?' moet eerst een antwoord komen voordat in oplossingen kan worden gedacht. Is de onderzoeksfase geweest, dan is het zaak een communicatiestrategie te ontwikkelen. Tijdens de bijeenkomst werd als voorbeeld de campagne van SZW 'Werken met gezond verstand = veilig werken met [gevaarlijke] stoffen' gepresenteerd omdat werken met (gevaarlijke) stoffen ook een belangrijk risico is binnen de afvalsector. De theorie en voorbeelden van de sprekers inspireerden menig deelnemer tijdens de latere workshops tot het

dieper nadenken over doelgedrag, motivaties, en communicatietechnieken bij diverse cases.

De StAA kijkt terug op een geslaagde bijeenkomst, die met een opkomst van vijftig personen goed is bezocht. De keuze voor communicatieprofessionals als primaire doelgroep blijkt een schot in de roos. Het enthousiasme van de deelnemers is aanleiding om het thema ook tijdens de bijeenkomst in 2019 bij de kop te pakken. De StAA hoopt dat dan meer communicatieprofessionals zullen deelnemen.

INZET (DIGITALE) AANVULLENDE COMMUNICATIEMIDDELEN

Naar aanleiding van het onderzoek naar het gebruik van de Arbocatalogus Afvalbranche en de wens van gebruikers meer informatie te willen ontvangen over (wijzigingen in) de arbocatalogus, heeft de StAA besloten aanvullende communicatiekanalen en -middelen in te zetten om op regelmatige basis te kunnen communiceren over de arbocatalogus.

Concreet gaat het om de lancering van de nieuwsbrief, die in 2018 twee maal is verschenen, en de inzet van een LinkedIn en Twitter account. Daarnaast heeft de StAA het artikel '[Arbocatalogus: werk in uitvoering](#)' gemaakt ter ere van het 10-jarig bestaan van de StAA.

VEILIG EN GEZOND WERKEN

De StAA is verantwoordelijk voor de inhoud en de promotie van de Arbocatalogus Afvalbranche. Echter, in 2018 heeft zij kansen gezien om de afvalsector in de breedte beter op de kaart te zetten als sector, die haar verantwoordelijkheid neemt, en gezond en veilig werken hoog in het vaandel heeft staan.

Door gezamenlijk en onder het herkenbare beeldmerk en slogan ‘we werken veilig of niet’ naar buiten te treden, heeft de StAA ingeschat dat meer bereik en effect kan worden gesorteerd om gezond en veilig werken in de sector te verbeteren en het aantal ongevallen naar beneden te brengen.

ZIENSWIJZE StAA OP DME-RAPPORT GEZONDHEIDSRAAD

In april 2018 heeft de StAA gebruik gemaakt van de mogelijkheid een [zienswijze](#) in te dienen op het concept gezondheidsadvies van de Gezondheidsraad over de blootstelling aan dieselmotorenemissie (DME). Concreet heeft de StAA verzocht de beroepsmatige blootstelling aan DME niet te verbinden aan het achtergrond-niveau, maar te koppelen aan het streven een zo laag mogelijke, beroepsmatige blootstelling te realiseren door de stand der techniek toe te passen, aangevuld

met technische en organisatorische maatregelen, die worden ingepast in de arbocatalogus. Begin 2019 heeft de Gezondheidsraad gereageerd op de zienswijze van de StAA. Omdat het verzoek van de StAA gericht is op haalbaarheidsaspecten in plaats van gezondheidskundige aspecten verwijst de Gezondheidsraad naar de SER. De SER gaat de toets op haalbaarheidsaspecten nog uitvoeren en zal de StAA hierbij betrekken.

StAA EN INSPECTIE SZW

In april 2018 heeft de Inspectie SZW de Staat van de Arbeidsveiligheid 2018 gepresenteerd. In dit rapport staat de Inspectie SZW uitgebreid stil bij de arbeidsveiligheid in de afvalsector en benoemt zij de uitdagingen waar de sector voor staat. In dat kader roept de Inspectie SZW de afvalsector op extra aandacht te geven aan gezond en veilig werken.

Als reactie op deze rapportage heeft de StAA in juli 2018 [een brief](#) aan de Inspecteur-generaal, Marc Kuipers, verzonden. Met deze brief heeft de StAA willen laten zien dat de afvalsector hard aan de weg timmert om gezond en veilig werken naar een hoger plan te tillen. Om dit te illustreren heeft zij ingezoomd op de activiteiten gerelateerd aan Arbocatalogus Afvalbranche en de Week van de Veiligheid 2018. Tevens heeft zij gevraagd in gesprek te treden om

samenwerking op dit thema te verstevigen. Een belangrijk onderdeel hierin is meer duidelijkheid over de ongevallen in de afvalsector.

In november 2018 heeft het gesprek tussen de StAA en de Inspectie SZW plaatsgehad. Beide partijen hebben het gesprek als positief ervaren en hebben afspraken gemaakt om meer zicht te krijgen op de ongevallen in de afvalsector en hoe in preventieve zin ongevallen kunnen worden teruggedrongen. Daarnaast is afgesproken gezamenlijk te onderzoeken welke interventies wenselijk en mogelijk zijn binnen het sectorprogramma Industriële Arbeid, waarin de afvalsector voor 2019 – 2022 als aandachtspunt is benoemd. Tot op heden verloopt samenwerking hierop voorspoedig en zal aankomende jaren invulling hieraan worden gegeven door de StAA of via de brancheverenigingen afzonderlijk.

VEILIG EN GEZOND WERKEN

WEEK VAN DE VEILIGHEID 2018

In de week van 4 t/m 8 juni heeft de eerste editie van de Week van de Veiligheid plaatsgevonden. Met deze week wil de StAA laten zien dat de afvalbranche gezond en veilig werken serieus neemt. Door gezamenlijk, op hetzelfde moment en op landelijke schaal aandacht te vragen voor het thema wordt de zichtbaarheid en het bereik van deze boodschap vergroot.

In de veiligheidsweek hebben negen bedrijven op diverse locaties en verspreid over het land aandacht gevraagd voor gezond en veilig werken in de afvalsector. Zij hebben uiteenlopende activiteiten georganiseerd, die passen bij hun organisaties en aansluiten bij de eigen risico's en behoeften. De activiteiten varieerden van handhavingsacties, aanspreken op gedrag en de gevolgen van gedrag, controle op het dragen van veiligheidskleding en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) of het organiseren van toolboxen, meetings en (BHV-)oefeningen. Sommige bedrijven kozen voor een thematische aanpak, waarbij bijvoorbeeld is gekozen voor het thema verkeers- of transportveiligheid, werkmaterieel en (beknelling bij) containers.

De StAA kijkt terug op een geslaagde week. Deelnemende bedrijven zijn unaniem van mening dat verhoogde aandacht voor gezond en veilig werken een positieve invloed heeft gehad op het veiligheidsbewustzijn en –gedrag van werknemers en werkgevers. Bedrijven hebben dit op verschillende manieren ervaren. Zo heeft verhoogd toezicht in de veiligheidsweek geleid tot een verbetering in het opvolgen van veiligheidsvoorschriften en is een verhoogd bewustzijn over verkeersveiligheid gerealiseerd. Daarnaast is opgevallen dat de betrokkenheid van de directie en de zichtbaarheid van het management op de werkvloer als positief is ervaren door de medewerkers. Vooral de dialoog tussen directie en medewerkers heeft een goede indruk achtergelaten. Als laatste is gebleken dat het delen van het 'eigen verhaal' impact heeft gehad op het veiligheidsbewustzijn van de medewerkers.

WEEK VAN DE VEILIGHEID

STICHTINGSZAKEN

De StAA heeft, naast de inhoudelijke verbetering en promotie van de Arbocatalogus Afvalbranche, ook de verantwoordelijkheid over de organisatie en gezondheid van de stichting.

HUISHOUDELIJKE MEDEDELINGEN

- ◆ In 2018 heeft de StAA conform de statuten de Jaarrekening 2017 - met positief resultaat – en de Begroting 2018 vastgesteld.
- ◆ In 2018 heeft een tweetal bestuurswisselingen plaatsgehad. Na jaren van trouwe dienst heeft Max de Vries (BRBS) afscheid genomen van het bestuur van de StAA, omdat hij met pensioen ging. Peter Fraanje heeft namens de BRBS het stokje overgenomen. Namens de WENB is Wouter Koenderman toegetreden tot het bestuur van de StAA.
- ◆ Om de StAA robuuster te maken, zijn stappen gemaakt om AVG-proof te worden. Afronding van deze stappen vindt in 2019 plaats. Daarnaast is de kennis en kunde van de arboconsultant in een borgingsdocument opgenomen, zodat de StAA haar werkzaamheden naar tevredenheid kan blijven uitvoeren op het moment dat de arboconsultant onverhoopt wegvalt.

ONDERZOEK GEBRUIK ARBOCATALOGUS AFVALBRANCHE

In 2018 heeft de StAA onderzoek gedaan naar het gebruik van de Arbocatalogus Afvalbranche. In het onderzoek staat centraal wat de StAA kan doen om (potentiele) gebruikers te motiveren de arbocatalogus actiever te gaan gebruiken evenals te laten werken volgens de afspraken opgenomen in de arbocatalogus. De StAA heeft ingestemd met de adviezen die de Werkgroep Communicatie op basis van de resultaten van het onderzoek heeft geformuleerd.

Het onderzoek maakt duidelijk dat de arbospecialisten behoefte hebben aan meer informatie over ontwikkelingen rondom de arbocatalogus. Verder blijkt dat ondervraagden tevreden zijn over de inhoud van de arbocatalogus, maar graag de informatie in de arbocatalogus op een meer praktische en handzamere

manier aangereikt willen krijgen, zodat ze de informatie snel tot zich kunnen nemen, snel op de hoogte zijn van wat er nieuw is en snel weten wat ze kunnen doen bij bepaalde risico's.

Aan een aantal verzoeken van de respondenten kon de StAA in 2018 al tegemoet komen, zoals de instelling van een nieuwsbrief, meer duidelijkheid over de statusstempels (in ontwikkeling, overeenstemming en goedgekeurd) die zichtbaar zijn op de verschillende pagina's van de arbocatalogus en het toevoegen van de onderdeel Beheer Openbare Ruimte (BOR) aan de arbocatalogus. In 2019 wordt de uitwerking van de adviezen van de Werkgroep Communicatie verder opgepakt, zoals de aanpassing van de zoekfunctie.

STICTINGSZAKEN

VIERING 10-JARIG BESTAAN StAA

Op 7 juni 2018 vierde de StAA het 10-jarig bestaan van de Arbocatalogus Afvalbranche. In de middag werden de genodigden warm onthaald bij Meerlanden. Onder het genot van een feestelijk gebakje gaf het bedrijf een kijkje in haar keuken en belichtte haar aanpak voor veilig en gezond werken. Na een rondleiding over het terrein vertrokken de genodigden naar Amsterdam om

gezamenlijk af te sluiten met een diner. StAA-voorzitter, Michaël van Hulst, dankte de aanwezigen voor hun inspanningen om de arbocatalogus te realiseren en in stand te houden. “We mogen trots zijn op wat we tot op heden en in gezamenlijkheid hebben bereikt.” De voorzitter had een speciaal dankwoord voor scheidend bestuurslid Max de Vries (BRBS).

De Arbocatalogus Afvalbranche is overeengekomen tussen: BRBS Recycling, BVOR, NVRD, Vereniging Afvalbedrijven, CNV Connectief, FNV Publiek Belang, Vakvereniging Het Zwarte Corps en Werkgeversvereniging WENB

Postbus 2184, 5202 CD 's-Hertogenbosch

073 627 94 44, info@arbocatalogus-afvalbranche.nl, arbocatalogus-afvalbranche.nl